

F.

Zpráva o očekávaném vývoji státních finančních aktiv a pasiv

Zpráva o očekávaném vývoji státních finančních aktiv a pasiv

Očekávaný vývoj státních finančních aktiv a pasiv vymezených rozpočtovými pravidly (tj. § 36 zákona č. 218/2000 Sb.) je kvantifikován takto:

Tabulka č. 1 – Vývoj státních finančních aktiv a pasiv (mld. Kč)

	Stav k 31.12.2013	Očekávaný stav		Změna za léta 2014 až 2015
		k 31.12.2014	k 31.12.2015	
Prostředky státu na bankovních účtech SFA	96,1	33,4	33,5	-62,6
v tom: prostředky z výsledků rozpočtového hospodaření minulých let	0,3	0,3	0,3	-
účelové prostředky z půjček přijatých od EIB	0,4	0,0	0,0	-0,4
umořovací účty	39,7	0,0	0,0	-39,7
uspořádací bankovní účty	2,1	1,5	0,8	-1,3
ostatní korunové bankovní účty	30,9	31,6	32,4	+1,5
cizoměnové účty	22,7	0,0	0,0	-22,7
Pohledávky státu vůči zahraničí vč. pohledávek z deblokací	23,2	23,3	23,3	+0,1
v tom: vládní pohledávky vůči zahraničí	16,0	16,1	16,1	+0,1
převzaté pohledávky	6,4	6,4	6,4	-
pohledávky za deblokátory	0,8	0,8	0,8	-
Majetkové účasti státu	89,3	89,6	89,3	-
v tom: účasti u mezinárodních bank a finančních institucí	82,1	83,0	83,8	+1,7
účasti u zahraničních společností převedené z ČKA	0,8	0,8	0,0	-0,8
účasti u tuzemských společností	5,0	5,1	4,8	-0,2
účasti u tuzemských společností převedené z ČKA	1,4	0,7	0,7	-0,7
Tuzemské pohledávky státu	4,6	4,6	4,6	-
v tom: z poskytnutých státních půjček a návratných finančních výpomocí	4,6	4,6	4,6	-
z realizovaných státních záruk	0,0	0,0	0,0	-
Cenné papíry a jiná finanční aktiva státu	255,5	134,3	75,0	-180,5
z toho pohledávka z půjček poskytnutých České exportní bance	0,0	0,0	0,0	-
pohledávka z prodeje podílu státu v Arcelor Mittal	1,9	1,0	0,0	-1,9
Státní finanční aktiva celkem	468,7	285,2	225,7	-243,0
Emitované tuzemské státní dluhopisy	1 288,1	1 384,7	1 397,2	+109,1
v tom: státní pokladniční poukázky (vč. SD v zástavě za repo půjčku)	120,9	120,0	120,0	-0,9
střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy	1 167,2	1 264,7	1 277,2	+110,0
Zahraníční emise státních dluhopisů	323,7	237,9	227,5	-96,2
Přímé závazky státu vůči zahraničí	71,5	60,4	58,4	-13,2
v tom: půjčky přijaté od Evropské investiční banky	71,5	60,4	58,4	-13,2
ostatní závazky (ve formě směnek)	0,0	0,0	0,0	-
Závazky z titulu nesplaceného upsaného kapitálu	73,4	73,8	74,0	+0,6
Státní finanční pasiva celkem	1 756,7	1 756,8	1 757,0	+0,3
Rozdíl státních finančních aktiv a pasiv	-1 288,0	-1 471,6	-1 531,3	-243,3

Zdroj: MF

V období let 2014 až 2015 se očekává pokles stavu státních finančních aktiv (dále SFA) o 243 mld. Kč při současném mírném růstu státních finančních pasiv o 0,3 mld. Kč. Z toho vyplývá, že v uvedených letech by měl pokračovat trend postupného nárůstu záporného rozdílu státních finančních aktiv a pasiv, a to až na úroveň 1 531,3 mld. Kč.

V návaznosti na příslušné ustanovení zákona č. 465/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) nejsou do státních finančních aktiv zahrnovány pohledávky z návratných finančních výpomocí poskytnutých z rozpočtové kapitoly VPS a rovněž pohledávky ze státních záruk, realizovaných z prostředků kapitoly VPS.

Očekávané snížení stavu peněžních prostředků na bankovních účtech SFA vedených u ČNB o 62,6 mld. Kč vyplývá ze standardních příjmových a výdajových operací uskutečňovaných na těchto účtech. Nejvýznamnější pokles stavu se očekává na účtu, kam je mimo jiné převáděna i část peněžních prostředků ze státních dluhopisů určená jako rezerva pro krytí schodku státního rozpočtu. V souladu s novou strategií se předpokládá, že disponibilní prostředky účtu rezervy pro důchodovou reformu nebudou investovány přímo, ale jako součást souhrnného účtu státní pokladny budou zapojeny do řízení likvidity.

V průběhu sledovaného období lze očekávat snížení stavu prostředků i na ostatních bankovních účtech SFA (s výjimkou účtu Zvláštní účelové prostředky), z jejichž zůstatků se financují výdaje rozpočtové kapitoly OSFA a část přesunů na krytí účelově určených výdajů jiných kapitol státního rozpočtu. V letech 2014 až 2015 jde konkrétně o přímé výdaje na financování nakládání s radioaktivními odpady, úhrady restitučních nároků na zemědělském majetku, případně i řešení mimořádných situací a posílení územně samosprávných celků (dále ÚSC). V rámci přesunů práva čerpání prostředků SFA do jiných rozpočtových kapitol se jedná především o krytí výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen na restituovaném majetku, výdaje na rozvoj infrastruktury ÚSC, jakož i výdaje na pozemkové úpravy a protipovodňová opatření a další programy ve veřejném zájmu, realizované především v kapitole MZe.

V případě účtu Zvláštní účelové prostředky lze naopak očekávat převažující vliv inkasa splátek v celkové výši cca 1,2 mld. Kč. Nejvýznamnější položkou bude příjem z prodeje státního podílu ve společnosti Arcelor Mittal.

Obdobný charakter mají též prostředky SFA, jejichž prostřednictvím byly z prostředků získaných z úvěrů od Evropské investiční banky (dále EIB) kryty některé výdaje na infrastrukturální programy kapitol státního rozpočtu. Pokles zůstatku příslušného účtu SFA na konci roku 2014 vychází z předpokladu pozastaveného přijímání nových úvěrových tranší od EIB.

Ve státních finančních aktivech představují růstové položky především zahraniční majetkové účasti a v menší míře rovněž vládní pohledávky vůči zahraničí.

Postupné navyšování upsaného kapitálu v rámci zahraničních majetkových účastí státu se týká Mezinárodní banky pro obnovu a rozvoj (dále IBRD) a probíhá v letech 2012 až 2016. Celkové navýšení podílu České republiky v IBRD by mělo činit cca 203,3 mil. USD, přičemž splatná část činí 12,2 mil. USD. Jednotlivé splátky hrazené v letech 2014 a 2015 představují

úhrnem cca 80 mil. Kč. Ke konci roku 2015 by tak podíl na upsaném kapitálu IBRD měl dosáhnout výše 18,7 mld. Kč. Po vypořádání vztahů s Kubou a Maďarskem se nejpozději v roce 2015 očekává rovněž zvýšení podílu České republiky na základním kapitálu Mezinárodní banky hospodářské spolupráce (dále MBHS) o cca 5 368 tis. EUR na úroveň 53 368 tis. EUR (tj. na cca 1 465 mil. Kč). S ohledem na výsledky posledního zasedání bankovní rady MBHS však zůstává otevřenou otázkou samotná další existence této banky. Naopak pokles státních finančních aktiv o celkem 1,5 mld. Kč se vztahuje k majetkovým účastem převzatým po bývalé České konsolidační agentuře (ČKA). Vedle postupného ukončení likvidací a následných výmazů z obchodního rejstříku některých tuzemských společností s ručením omezeným se v roce 2015 předpokládá prodej majetkové účasti u slovinské společnosti VIPAP Videm Krško d.d. (snížení o 0,7 mld. Kč). Usnesením vlády ze dne 2. dubna 2014 č. 218 došlo ke změně příslušnosti hospodařit s majetkem společnosti Explosia, a.s. z Ministerstva financí na Ministerstvo průmyslu a obchodu. Realizací tohoto převodu se stav majetkových účastí v 1. pololetí 2014 snížil o cca 720 mil. Kč. Do uvažovaných stavů majetkových účastí u mezinárodních bank a zahraničních společností jsou promítnuty kursové rozdíly pouze ve výši 240 mil. Kč, které souvisí s vývojem směnného kursu Kč vůči USD a EUR v 1. pololetí roku 2014.

Z ostatních tuzemských společností předpokládáme ve sledovaném období změnu stavu u Českomoravské záruční a rozvojové banky (dále ČMZRB). Ve druhém pololetí 2014 dojde v návaznosti na rozhodnutí valné hromady k navýšení kapitálu upsaného Ministerstvem financí, a to formou vyplacení tzv. nefinanční dividendy. Konkrétně dojde k převodu 396 kusů akcií o celkové jmenovité hodnotě 94,8 mil. Kč, které jsou v držení ČMZRB. Navýšení základního kapitálu společnosti Kongresové centrum Praha, a.s. v roce 2014 o 800 mil. Kč nebude mít vliv na výši majetkové účasti státu, zastoupeného Ministerstvem financí, dojde pouze k poklesu jeho podílu na 54,4 %. Nejpozději v roce 2015 se očekává ukončení likvidace společností STAVOCENTRAL, a.s. v likvidaci a JUNIOR centrum, a.s., v likvidaci, což bude znamenat pokles vykazovaného stavu majetkových společností o celkem 310,7 mil. Kč.

Mírný nárůst (o 0,1 mld. Kč) celkového stavu vládních a ostatních pohledávek státu vůči zahraničí a vůči jejich deblokátorům na úroveň cca 23,3 mld. Kč, je ovlivněn výší předpokládaných splátek, připsaných úroků a kreditními kursovými rozdíly za 1. pololetí 2014, vyčíslenými na 163 mil. Kč. Uvažované splátky vládních úvěrů ve výši 285 mil. Kč se týkají pohledávky vůči Iráku. U převzatých pohledávek by měly být v roce 2014 realizovány

úhrady z Albánie v rozsahu 20 mil. Kč. Opačný vliv na stav pohledávek bude mít připisování smluvních úroků u pohledávek vůči Iráku, Iránu a některým deblokátorům, které by mělo dosáhnout úhrnné výše cca 240 mil. Kč. Od roku 2014 bylo na základě uzavřené mezivládní dohody zastaveno úročení súdánského dluhu, obdobný postup se předpokládá i v případě Kuby. Ve sledovaném období nejsou předpokládány žádné odpisy zahraničních pohledávek nebo jejich částí.

U tuzemských pohledávek z poskytnutých státních půjček a návratných finančních výpomocí evidovaných v SFA se v období let 2014 až 2015 nepředpokládá žádná výraznější změna stavu. Objemově málo významný (cca 8 mil. Kč) je předpokládán pokles pohledávky z realizované státní záruky, kterou na účet SFA na základě dohody o narovnání splácí Mitas, a.s.

Cenné papíry a jiná finanční aktiva státu představují zejména krátkodobé likvidní a dočasně volné prostředky na souhrnném účtu státní pokladny. Průběžné zůstatky cenných papírů ve formě státních pokladničních poukázek a poukázek ČNB v držbě státu z finančního investování na účtech Řízení likvidity státní pokladny se budou pohybovat v řádu desítek miliard Kč. Oproti stavu ke 31. 12. 2013 se však předpokládá jejich postupný pokles až na úroveň cca 50 mld. Kč, a to v závislosti na potřebě krytí skutečně dosaženého schodku státního rozpočtu. V obdobném rozsahu bude současně docházet k redukci záporného stavu korunového i eurového účtu Řízení likvidity státní pokladny. V letech 2014 až 2015 poklesne rovněž stav státem držených střednědobých a dlouhodobých cenných papírů z titulu finančního investování dočasně volných prostředků jaderného účtu (o cca 4,5 mld. Kč). Prostředky účtu Rezervy pro důchodovou reformu nebudou v tomto období investovány samostatně, ale v rámci souhrnného účtu státní pokladny budou zapojeny do řízení likvidity.

U ostatních pohledávek státu se očekává poměrně výrazný pokles pohledávky z titulu prodeje akciového podílu ve společnosti Arcelor Mittal, a to úhradou ročních splátek v úhrnné výši 1,9 mld. Kč.

Státní finanční aktiva nezahrnují předpoklad poskytování nových dlouhodobých vývozních úvěrů na vládní úrovni v návaznosti na usnesení vlády č. 1070/2004, které by byly v plné výši financovány ze státního rozpočtu v období let 2014 a 2015.

Očekávaný růst stavu státních finančních pasiv v letech 2014 až 2015 o 0,3 mld. Kč vychází z kvantifikací rozpočtové kapitoly Státní dluh, a to ze skutečné výše státních finančních pasiv 1 756,7 mld. Kč k 1. 1. 2014 (včetně závazků z nesplaceného upsaného

kapitálu ve výši 73,4 mld. Kč, které však nejsou vykazovány v rámci státního dluhu), z jejich předpokládaného stavu ve výši 1 756,8 mld. Kč na konci roku 2014 a 1 757,0 mld. Kč na konci roku 2015. Nárůst za uvedené dva roky se týká pouze vnitřního dluhu, zatímco závazky vůči zahraničí poklesnou, a to zejména v důsledku splátek dvou emisí eurobondů v roce 2014. V kvantifikacích na období let 2014 a 2015 se přitom vychází z předpokládaných schodků státního rozpočtu.

Vnitřní státní dluh má za období let 2014 až 2015 vzrůst o 109 mld. Kč. V uvedeném období se počítá s růstem tohoto dluhu ve formě střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů (včetně spořicíh státních dluhopisů) o téměř 110 mld. Kč při současném poklesu dluhu ve formě státních pokladničních poukázek o 0,9 mld. Kč.

U závazků státu vůči zahraničí se v letech 2014 až 2015 počítá s poklesem ve výši 108,8 mld. Kč. Zdrojem poklesu zahraničního dluhu jsou především zahraniční emise státních dluhopisů, jejichž korunová hodnota v oběhu by měla klesnout o 96,2 mld. Kč. Předpokládá se rovněž snížení jejich podílu na celkové hodnotě emitovaných státních dluhopisů na 14,1 %. Závazky státu vůči zahraničí z titulu úvěrů přijatých od EIB na financování realizace infrastrukturálních programů poklesnou v uvedeném období celkem o 13,2 mld. Kč, a to vlivem postupného splácení tranší jednotlivých úvěrů při současném pozastavení přijímání nových tranší.

Předpokládané zvýšení závazků z nesplaceného upsaného kapitálu u zahraničních majetkových účastí státu ve správě Ministerstva financí o celkových 0,6 mld. Kč vyplývá z navýšení o 1,3 mld. Kč z titulu nově upsaného kapitálu u IBRD v roce 2014 a 2015, z výše zmíněného nárůstu upsaného kapitálu u MBHS o 0,1 mld. Kč a z debetních kursových rozdílů vyúčtovaných za 1. pololetí 2014 ve výši 0,2 mld. Kč. Uvedený růst závazků je částečně korigován předpokládanou úhradou jednotlivých ročních splátek v úhrnné výši cca 1,0 mld. Kč, které se týkají zvýšení majetkového podílu státu u EIB.